

Evaluatie Projecten Impulsmiddelen van VWS in Den Haag

Actieprogramma

In Den Haag worden jaarlijks 400 jongeren tussen de 18 en 27 jaar dakloos. Om dakloosheid onder jongeren aan te pakken zijn verschillende pilots ontwikkeld. Den Haag sluit hiermee als pilotgemeente aan bij het Landelijk Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Doel onderzoek

De Universiteit van Amsterdam heeft vanuit cliëntperspectief zeven pilots uit het actieprogramma geëvalueerd. In hoeverre dragen deze pilots bij aan het verbeteren van de situatie van dak- en thuisloze jongeren in Den Haag?

Methode onderzoek

Voor het onderzoek zijn 36 interviews afgenomen door een team van duo-onderzoekers: een onderzoeker van de Universiteit van Amsterdam en een getrainde ervaringsdeskundige met eigen ervaringen rondom dakloosheid of psychische kwetsbaarheid. Voor de analyse is naast de interviews ook gebruik gemaakt van gemeentelijke registraties en documentanalyse.

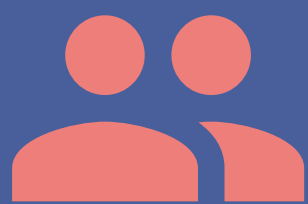
Informatievoorziening

Het beschikbaar en toegankelijk maken van informatie, waardoor jongeren weten wat er mogelijk is en waar zij naar toe kunnen als zij (dreigend) dak- of thuisloos zijn.

Jongerenbriefadres

Het verstrekken van een briefadres aan jongeren die verblijven in het eigen netwerk, maar zich hier niet kunnen inschrijven, om hun zelfredzaamheid te behouden. Overige dakloze jongeren konden reeds een briefadres aanvragen.

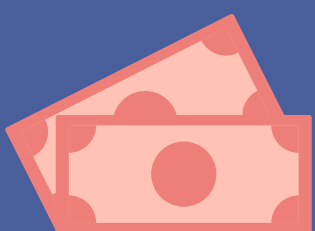
Jongerenregisseurs

Het inzetten van jongerenregisseurs als vast aanspreekpunt voor de jongere met als doel de benodigde hulp op verschillende leefgebieden te regisseren.

Maatwerkbudget

Het verschaffen van extra maatwerkbudget om nieuwe mogelijkheden te creëren die binnen het huidige systeem (nog) niet mogelijk zijn, of lijken te zijn.

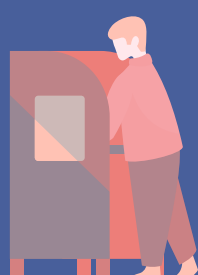
Aanvullend inkomen

Het inkomen van jongeren tussen de 18 en 20 jaar aanvullen tot de norm voor 21+ indien zij in aanmerking komen voor een woning.

24-uursopvang

Het realiseren van 24-uursopvang voor jongeren tot 23 jaar en de ambitie tot doorstroom naar een woning binnen drie maanden.

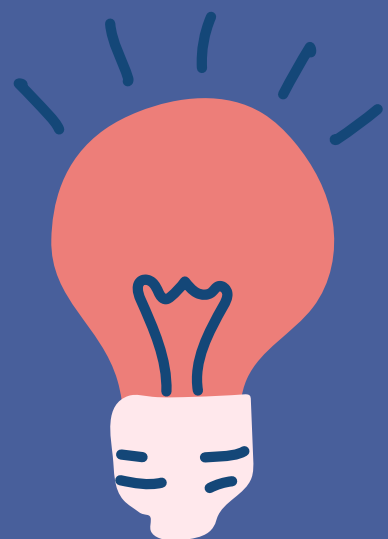

Daklozenpunt Zoetermeer

Zoetermeer heeft sinds 2020 een Daklozenpunt met als doel tijdig passende inzet ter voorkoming van dakloosheid en het maken van ketenafspraken.

Impulsmiddelen VWS in Den Haag

Conclusies

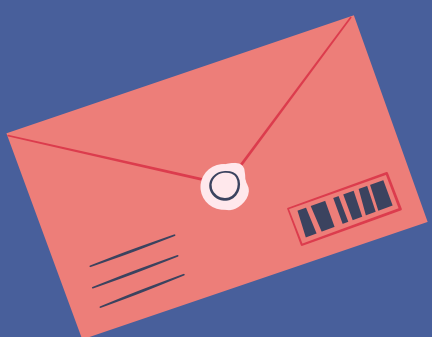

- Jongeren krijgen veel informatie via het sociaal netwerk, hulpverleners en door zelf te googelen.
- De Opstraat folder wordt als nuttig gezien, maar niet door de participanten herkend.

Aanbevelingen

- Blijf inzetten op toegankelijke informatie, ook binnen het sociale netwerk van de jongere.
- Verspreid de OpStraat folder breed; ook via website en Kwikstart app.

- Het jongerenbriefadres draagt bij aan inzicht in de financiële situatie, werkt signalerend, biedt aanleiding hiermee aan de slag te gaan en kan (verdere) opbouw van schulden voorkomen.
- Een briefadres kan zelfredzaamheid bevorderen omdat het noodzakelijk is voor het (blijven) ontvangen van inkomen en het afsluiten van een verzekering.
- Deze verschillende resultaten dragen bij aan het voorkomen van dakloosheid.

- Het jongerenbriefadres is aan te bevelen, ook voor jongeren die verblijven in het netwerk en zich hier niet kunnen inschrijven.
- Draag zorg voor bekendheid van het jongerenbriefadres bij alle consulenten van het Daklozenloket. Sinds 1 januari 2022 is verstrekking van briefadressen tevens een wettelijke verplichting.

- Jongeren waarderen de jongerenregisseur vanwege ondersteuning bij financiën, huisvesting en door- en terugverwijzing naar andere organisaties, zoals de ggz.
- Continuïteit in ondersteuning wordt gewaardeerd en draagt bij aan de vertrouwensband.
- Jongerenregisseurs worden gewaardeerd vanwege hun empathisch vermogen en luisterend oor.

- Het blijft van belang dat er aandacht is voor continuïteit omdat jongeren niet altijd duidelijk hun hulpvraag stellen.
- Bij verhuizing naar een andere regio is een gesprek over overdracht van belang. De verhuisbox is een van de gemeentelijke instrumenten die in dit geval kan worden ingezet.
- Alle dakloze jongeren hebben baat bij een jongerenregisseur.

- Maatwerkbudget draagt bij aan verbeterde of stabiele (woon)situatie van de jongeren en is soms de schakel die verslechtering in situatie kan voorkomen. Maatwerkbudget kan zorgen voor doorbraken in het traject.
- Hiermee draagt maatwerkbudget bij aan herstel.

- Inzetten op continuering van de inzet maatwerkbudget, vanwege verbeteringen op individueel niveau.
- Flexibiliteit zoals in maatwerkbudget is ook nodig in andere budgetten. Haagse voorzieningen voor alle kwetsbare burgers dienen snel en eenvoudig toegankelijk te zijn, ook zonder tussenkomst jongerenregisseur.

Impulsmiddelen VWS in Den Haag

Conclusies

- Participanten tussen de 18 en 20 jaar zijn meestal tevreden over hun uitkering.
- Jongeren geven aan dat hun financiële situatie het vinden van passende woonruimte in Den Haag bemoeilijkt.
- Mogelijkheid tot aanvulling inkomen is vaak onbekend bij participanten.
- Aanvullend inkomen stelt participant in staat tot het huren van woonruimte.

Aanbevelingen

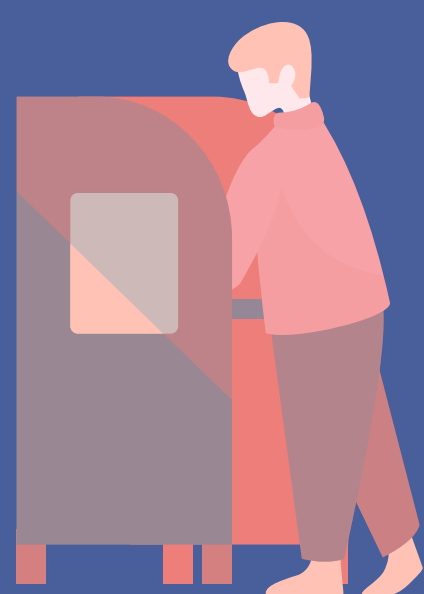
- Meer kennis over de mogelijkheid tot aanvulling van het inkomen is nodig, zowel onder jongeren als professionals.
- Bij de veronderstelde aanzuigende werking van actief aanbod van de voorziening dient het risico op duurdere Wmo voorzieningen, zoals opvang, in ogenschouw te worden genomen.

- De 24-uursopvang brengt meer rust en verlaagt stress. Zo ontstaat voor jongeren meer ruimte voor herstel, bijvoorbeeld opleiding of werk.
- Er zijn jongeren in de 24-uursopvang die geen of weinig begeleiding ervaren richting uitstroom.
- Het beeld over zinvolle daginvulling in opvang is gemengd. 1/3-2/3 participeert.
- In de meidenopvang wordt gebrek aan privacy als knelpunt ervaren.

- Zet in op continuering en doorontwikkeling van de 24-uursopvang. Houd hierbij ook rekening met het recht op privacy.
- Spreek vanaf de start met jongeren over vervolgstappen. Het is onwenselijk om zonder begeleiding in de opvang te verblijven.

- Het is onduidelijk of het Daklozenpunt gebruik van MO voorkomt. Lokaal is wel een beter beeld ontstaan over de vragen.
- Beschikbare instrumenten (zoals ontheffing kostendelersnorm en verstrekken briefadres) worden te weinig ingezet.
- Aantal en zwaarte van meldingen uit Zoetermeer in Den Haag laten vooralsnog geen relatie zien met Daklozenpunt in Zoetermeer.
- Er is nog onvoldoende bewijs dat lichte problematiek uit Zoetermeer wordt ondervangen door het nieuwe Daklozenpunt.

- Er bestaat ruimte om regionaal af te wijken van (1) landelijke afspraken inzake de voorgenomen knip tussen de doordecentralisatie van BW/MO; (2) daklozenuitkering en eerste opvang lokaal aan te bieden.
- Er is lokale verbetering nodig in uitvoering daklozenbriefadres en kostendelersnorm. Dit leidt mogelijk wel tot minder Haagse meldingen, uiteindelijk tot minder dakloosheid.
- Het belang van een lokaal daklozenpunt geldt ook met name voor Leidschendam-Voorburg en Rijswijk.
- Blijf de ontwikkeling tot 2024 volgen middels het langlopend onderzoek MO/BW van de UvA.

Maatschappelijke kosten- baten analyse

Het jongerenbriefadres kost jaarlijks €130.000 (€473 per jongere).

Baten van het briefadres zijn het voorkomen van verlies van inkomsten uit studiefinanciering of salaris, schulden, (herhaald) gebruik opvang en verkrijgen stabiel inkomen. Dit levert voor 275 jongeren jaarlijks een besparing van minimaal €286.000 op.

De kosten per jongerenregisseur zijn jaarlijks €73.000 (SZW) of €81.000 (OCW). Dit is €4867 of €5400 per jongere.

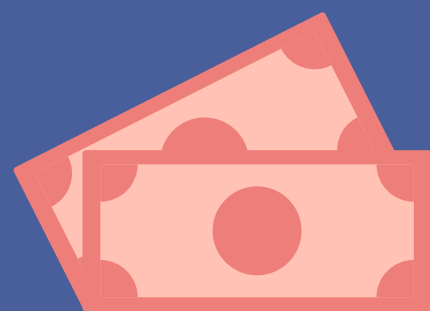
Per jongere ligt de baat van een jongerenregisseur tussen de €12.654 en €16.740 per jaar.

Maatwerkbudget moet worden gerelateerd aan de jongerenregisseurs. Voorbeeld: Verschaffen rijbewijs maximaal €992.

Het rijbewijs was noodzakelijk voor de baan van participant. Inkomsten uit arbeid, uitkeringskosten vermeden: €10.000 p.p.p.j.

De kosten van het aanvullend inkomen zijn voor uitkeringsgerechtigde jongeren jaarlijks maximaal €7052,52 per jongere.

Per aangevuld inkomen is de maatschappelijke besparing jaarlijks €24.684 per jaar.

Een plek in de 24-uursopvang voor een jongere voor vijf maanden kost €15.000.

Baten van de inzet van 24-uurs- i.p.v. nachtopvang liggen per jongere tussen de €33.000 en €46.500.

Interesse in deze of eerdere onderzoeksrapportages?

Bezoek onze website voor meer informatie: www.onderzoekmobw.socsci.uva.nl of scan met de camera van je smartphone de QR-code hiernaast:

